

Raadsvoorstel

Opsteller

Leeuwen, Jacob van

Vergadering van

13 december 2022

Kenmerk

Z/22/052578 / D/22/077934

Portefeuillehouder

Bas Lont

Portefeuille

Afval en riolering

Onderwerp

Grondstoffenbeleidsplan 2023-2026

Inleiding

Op 1 januari 2020 werd in de gemeente gestart met een nieuwe wijze van inzamelen van huishoudelijk afval. Deze verandering vloeide voort uit het in 2018, door de gemeenteraad, vastgestelde Grondstoffenbeleidsplan 2019 – 2022 en kreeg de naam 'het nieuwe inzamelen' (HNI).

Met de introductie van HNI zijn aansprekende milieu-resultaten geboekt, zonder dat dit ten koste ging van de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen. Na jaren rond de 220 kilogram restafval per inwoner, per jaar te hebben ingezameld, is de hoeveelheid restafval per persoon teruggebracht naar 152 kg.

De doelstelling van 100 kg is echter niet gehaald, hiervoor is bijsturing noodzakelijk. In onderhavig Grondstoffenbeleidsplan 2023 – 2026 (GBP) wordt beschreven hoe de gemeente de komende vier jaar verder wil bouwen aan de transitie van afval naar grondstof.

De raad besluit

1. Het grondstoffenbeleidsplan 2023-2026 vast te stellen met als hoofdpunt dat de hoogte van de afvalstoffenheffing afhankelijk is van het aantal keer dat restafval wordt aangeboden.

De bevoegdheid van de raad komt voort uit de volgende wet- en/of regelgeving

- artikel 147 gemeentewet; de verordende bevoegdheid van de raad;
- artikel 10.23 van de Wet milieubeheer; de verplichting aan de gemeenteraad tot het vaststellen van een afvalstoffenverordening;
- artikel 15.33 van de Wet milieubeheer; de bevoegdheid tot het instellen van een heffing voor het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen.

Beoogd effect

In de planperiode van dit GBP moet de hoeveelheid restafval zijn teruggebracht tot 100 kg per inwoner per jaar zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen.

Argumenten

1.1 Behalen doelstelling

De ambitie van de gemeente Oudewater is om in de planperiode van dit Grondstoffenbeleidsplan in ieder geval de 100 kg per inwoner per jaar te realiseren en zo de verspilling van waardevolle grondstoffen tegen te gaan.

Uit de ervaringen van de afgelopen jaren in onze gemeente en de ervaringen bij andere gemeenten, blijkt dat deze doelstelling met de beperkte financiële prikkel van HNI niet wordt bereikt. Hiervoor zijn verdere maatregelen zoals Diftar noodzakelijk. Van de gemeenten die in 2019 al de VANG-doelstelling hebben behaald, is ruim 90% een Diftar gemeente.

De gemeente Oudewater kiest dan ook voor een Diftar-systeem met een lager vast tarief, aangevuld met een tarief per lediging. Hiermee wordt een sterkere financiële prikkel mogelijk. In lijn met de positieve insteek van het teruggave-systeem zet de gemeente in op aansprekende communicatie waarbij bewoners wordt uitgelegd dat goed afvalscheiden (nog steeds) loont en resulteert in een lagere afvalstoffenheffing.

1.2 Wijzigingen blijven beperkt, afvalscheiden wordt makkelijker

In de basis zijn er geen grote wijzigingen nodig voor de introductie van Diftar. Het noodzakelijke registratiesysteem, veruit het meest ingrijpende onderdeel, is ten behoeve van HNI al geïmplementeerd.

Voor Diftar worden de tarieven in de Verordening Afvalstoffenheffing eind 2023 aangepast. Om bewoners die noodgedwongen meer restafval hebben te ontzien, is in de verordening ook een reductieregeling voor medisch afval voorzien.

Hoewel recycling van luierafval op dit moment nog niet mogelijk is, wil de gemeente haar bewoners toch de gelegenheid bieden om luierafval gescheiden aan te bieden. Hiervoor zullen verzamelcontainers worden geplaatst. Zo worden enerzijds de financiële gevolgen van het extra afval beperkt en anderzijds wordt op die manier het inzamelsysteem voorbereid op de toekomstige recycling van luierafval. Ook wordt de inzameling van Textiel verbeterd en zullen er in de gemeente meer verzamelcontainers voor deze fractie worden geplaatst.

Kanttekeningen

Pro-actieve aanpak eventuele bijplaatsingen

Bij de introductie van Diftar wordt vaak gevreesd voor een toename van het aantal bijplaatsingen (afval dat naast de container wordt geplaatst). Exacte landelijke cijfers zijn hierover niet bekend. Of het al dan niet toeneemt als gevolg van Diftar is dus niet te zeggen.

Over het algemeen is bekend dat bijplaatsingen in een aantal gemeenten toegenomen is, dit zijn vooral gemeenten in de hogere stedelijkheidsklassen. Daarbij concentreert het overgrote deel van de bijplaatsingen zich op een bepaald aantal locaties (hotspots).

De gemeente is voorbereid op eventuele overlast met de recente aanstelling van een Toezichthouder Openbare Ruimte. De toezichthouder is hét aanspreekpunt bij afvaldumping en het verkeerd aanbieden van afval. Dit varieert van te vroeg opgehangen PMD-zakken tot afval dat in de buitenruimte is gedumpt. De toezichthouder gaat langs op locatie, is zichtbaar, spreekt met omwonenden en onderzoekt gedumpt afval om adresgegevens te achterhalen. Waar nodig worden ook boetes uitgedeeld.

Financiën

In onderstaande tabel worden de benodigde eenmalige uitgaven weergegeven.

Omschrijving	Investering
Projectkosten	€10.000

Communicatie	€30.000
Luierinzameling	€15.200
Onvoorzien	€10.000
Totaal investeringen	€65.200

Het betreft voornamelijk uitgaven voor communicatie en projectmanagement. Ook zijn investeringen ten behoeve van de gescheiden inzameling van luierafval voorzien.

Gelet op bovenstaande investeringen is hieronder een inschatting gemaakt van de impact van de beleidskeuze op de afvalbeheerkosten. Bij de besparing op de verwerkingskosten is ervan uitgegaan dat de milieudoelstellingen worden gehaald. Met andere woorden, dat de hoeveelheid restafval conform verwachting wordt teruggebracht.

Omschrijving	Effect
Inzamelkosten	-
Luierinzameling	€ 15.200
Verwerkingskosten	€ -64.900
Afschrijvingen & rente	€ 7.100
Toezicht & preventie	€5.000
Afvalbeheerkosten	-€ 37.600

Het benodigde budget wordt in de voorjaarsrapportage van 2023 aangevraagd.

Uitvoering

In 2023 worden de, voor de introductie van Diftar noodzakelijke, maatregelen ten uitvoer gebracht. In dat jaar wordt uitgebreid gecommuniceerd om bewoners de informeren en te enthousiasmeren over de ophanden zijnde wijzigingen. De voor Diftar noodzakelijke aanpassingen aan de Verordening Afvalstoffenheffing zullen eind 2023 aan de raad worden voorgelegd. Per 1 januari 2024 wordt gestart met Diftar.

Communicatie

Zonder de Oudewaternaren kan de gemeente de ambities uit dit Grondstoffenbeleidsplan niet waarmaken. Goede communicatie is daarom essentieel.

Naast de noodzakelijke informatievoorziening over de op handen zijnde wijzigingen, is de communicatie vooral gericht op motiveren en afvalpreventie. Hierbij is aandacht voor nut en noodzaak van afvalscheiden. Bewoners worden ook bekend gemaakt met afval-besparende producten zoals bijvoorbeeld wasbare luiers.

De voorziene campagne is vergelijkbaar met die van HNI. Die leidde, nog vóór de introductie van het teruggave-systeem, tot een daling van ruim 25 kg per inwoner per jaar. Ruim 25% minder dan het jaar ervoor. Middelen die worden ingezet zijn onder andere de lokale- en Social Media en een periodieke nieuwsbrief.

De transitie van een teruggave-systeem naar een systeem met een laag basistarief en betaling per aanbidding, vraagt de nodige aandacht. De positieve insteek van belonen blijft overeind. Goed afvalscheiden loont, hoe minder restafval wordt aangeboden, hoe lager de afvalstoffenheffing.

Samenhang met eerdere besluitvorming

-

Bijlagen

Beleidsplan - D/22/082305 - Grondstoffenbeleidsplan 2023-2026

Raadsbesluit Oudewater - D/22/080279 - Grondstoffenbeleidsplan 2023-2026
